

مشاهده هلال "جوان" رمضان در آسمان شامگاهی امشب/ماه "بحرانی" رصدگران را به چالش می‌کشد

مدیر انجمن نجوم آماتوری ایران رؤیت هلال ماه رمضان ۱۴۴۰ را در شامگاه روز یکشنبه ۱۵ اردیبهشت دانست ...

مدیر انجمن نجوم آماتوری ایران رؤیت هلال ماه رمضان ۱۴۴۰ را در شامگاه روز یکشنبه ۱۵ اردیبهشت دانست و گفت: مجموع پارامترهای علمی رؤیت هلال شامگاهی رمضان ۱۴۴۰ خبر از مواجهه با یک هلال "بحرانی" دارد؛ چراکه برخی پارامترها خاص و پایین تر از حد تجربی هستند و از این نظر هلال ماه رمضان امسال برای رصدگران مشکلاتی را ایجاد خواهد کرد، ضمن آنکه آغاز ماه رمضان مقارن با آغاز هفته جهانی ستاره شناسی خواهد بود.

مهندس مسعود عتیقی، مدیر انجمن نجوم آماتوری ایران در گفت وگو با ایسنا اظهار کرد: برای مشاهده هلال های شامگاهی، معمولاً به لحظه مقارنه که همان کامل شدن دوره های ۲۹.۵۳ صدم شبانه روزی ماه به گرد زمین است، باید توجه شود.

وی با بیان این که لحظه مقارنه برای مشاهده هلال شامگاهی رمضان امسال در ساعت ۳ و ۱۵ دقیقه بامداد یکشنبه، ۱۵ اردیبهشت ماه خواهد بود، اظهار کرد: بر این اساس به اولین غروب پس از مقارنه که شامگاه همین روز است، باید توجه کرد.

عتیقی هلال های شامگاهی را شامل ۳ دسته "قابل رؤیت"، "غیر قابل رؤیت" و "بحرانی" دانست و یادآور شد: مجموع پارامترهای علمی رؤیت هلال شامگاهی رمضان ۱۴۴۰ خبر از مواجهه با یک هلال "بحرانی" دارد؛ چراکه برخی پارامترها خاص و پایین تر از حد تجربی هستند و از این نظر هلال ماه رمضان امسال برای رصدگران مشکلاتی را ایجاد خواهد کرد.

دبیر انجمن نجوم آماتوری ایران با تاکید بر اینکه مناطق جنوب و به ویژه جنوب غرب کشور شرایط به مراتب بهتری برای رؤیت این هلال در شامگاه یکشنبه ۱۵ اردیبهشت ماه دارند، یادآور شد: نیمی از کشور به سمت جنوب امکان رؤیت با ابزارهای رصدی قدرتمند از جمله تلسکوپ های ۱۰ اینچ و بالاتر و دو چشمی های گول پیکر را دارند و رؤیت این هلال در نیمه شمالی کشور در شامگاه روز یکشنبه دور از انتظار است.

وی با اشاره به ضوابط رؤیت هلال ماه رمضان، توضیح داد: ضوابط علمی رؤیت ماه رمضان ۱۴۴۰ در شامگاه یکشنبه، ۱۵ اردیبهشت ماه جاری برابر با ۲۹ شعبان ۱۴۴۰ در تهران به عنوان پایتخت کشور به این صورت است که لحظه غروب خورشید ساعت ۱۹ و ۵۳ دقیقه و ۴۶ ثانیه و لحظه غروب ماه ساعت ۲۰ و ۲۲ دقیقه و ۳۰ ثانیه و بر این اساس "مکت هلال" در افق غرب آسمان ۲۸ دقیقه و ۴۳ ثانیه کمان (قوسی) خواهد بود.

وی این زمان مکت هلال ماه را مکت کوتاهی دانست و ادامه داد: ارتفاع این هلال در هنگام غروب خورشید برابر با ۴ درجه و ۴۳ دقیقه و ۲۰ ثانیه و نسبتاً کم است.

این فعال نجوم آماتوری، جدایی زاویه ای ماه از خورشید را از دیگر پارامترهای با اهمیت علمی در رؤیت هلال ماه ذکر کرد و یادآور شد: برای این هلال جدایی زاویه ای ۸ درجه و ۴۶ دقیقه کمان (قوسی) خواهد بود.

مدیر انجمن نجوم آماتوری ایران اختلاف سمت ماه و خورشید را در این شامگاه منفی ذکر کرد و افزود: این اختلاف برابر ۶ درجه و ۵۵ دقیقه و ۶ ثانیه کمان برآورد شده، ضمن آنکه سمت خورشید در لحظه غروب ۲۹۰ درجه و ۵۰ دقیقه و ۱۵ ثانیه کمان و سمت ماه در لحظه غروب ۲۸۳ درجه و ۵۵ دقیقه و ۹ ثانیه است.

به گفته وی، سن هلال ماه که از تفاضل لحظه غروب ماه از لحظه مقارنه به دست می آید، ۱۶ دقیقه و ۳۹ ثانیه است و این هلال در میان "هلال های جوان" قرار می گیرد.

عتیقی، طول کمان هلال رمضان امسال را در شامگاه یکشنبه ۷۴ درجه عنوان کرد و افزود: می توان گفت رؤیت این هلال به نوعی برای رصدگران یک رکورد در رکوردهای علمی محسوب می شود؛ چراکه همان گونه که در پارامترهای

علمی مشاهده می شود، با شرایط خاصی که رؤیت هلال را با مشکل مواجه می کند، روبرو هستیم.

وی اضافه کرد: بدیهی است که در ماه های قمری با توجه به اینکه ۲۹ و یا ۳۰ روزه است، اگر هلالی در شامگاه بیست و نهمین روز ماه قمری (در اینجا ۲۹ شعبان) گزارش رؤیت موثقی نداشته باشد، در شامگاه روز سی ام هلال ماه به راحتی با چشم غیر مسلح تقریباً در تمام کشور قابل مشاهده خواهد بود.

تقارن روز جهانی ستاره شناسی با حلول ماه رمضان

دبیر انجمن نجوم آماتوری ایران با تاکید بر اینکه رخدادهای مهم نجومی را تنها نمی توان در پهنه آسمان دنبال کرد، گفت: برخی رویدادها در زمین از اهمیت خاصی برخوردار هستند که اثرات آنها می تواند در توسعه این دانش کهن و جذاب تأثیرگذار باشد.

وی یکی از این رخدادهای نجومی را روز جهانی ستاره شناسی دانست و افزود: ۴۶ سال گذشته در بهار سال ۱۳۵۲ خورشیدی فردی به نام "داگ برگر" در کالیفرنیا شمالی با انجام اقدامی زیبا تلسکوپ را به میان مردم برد تا به جای آنکه مردم به رصدخانه بروند، آماتورها، تلسکوپ ها را در میان مردم آورند و عشق آسمانی خود را با مردم تقسیم کنند و از این راه علاقه مندان بیشتری به جرگه دوستداران ستاره شناسی بیوندند.

عتیقی ادامه داد: با پیوستن ایالت های مختلف به این حرکت، به تدریج روز ستاره شناسی در برنامه های علمی سایر کشورها نیز قرار گرفت و با اجرای برنامه های متنوع، این روز جهانی را گرمی داشتند؛ از این رو، این روز به یک روز جهانی تبدیل شد.

این فعال نجومی با بیان اینکه کمتر از ۳۰ سال قبل هفته جهانی ستاره شناسی نیز بنیان گذاشته شد، خاطر نشان کرد: با این اقدام، علاقه مندان می توانند در بازه زمانی بیشتری برنامه هایی را در مکان های مختلف و زمان های خاص تر از جمله تعطیلی رسمی هر کشور داشته باشند و نسبت به ترویج دانش اخترشناسی اقدام کنند.

وی زمان روز جهانی ستاره شناسی را از میانه ماه آوریل تا میانه ماه "مه" میلادی ذکر کرد و توضیح داد: در این بازه زمانی، روز شنبه ای که به تربیع ماه نزدیک باشد، به عنوان روز جهانی ستاره شناسی شناخته شد و از دوشنبه قبل از آن تا یکشنبه بعد از این روز، به عنوان هفته جهانی ستاره شناسی تعیین شده است.

به گفته وی، علت توجه به ماه در انتخاب این روز، آن است که ماه همسایه زمین و جرم دوست داشتنی زمینی ها است و از درون تلسکوپ برای کلیه علاقه مندان به ویژه جوانان و نوجوانان، جلوه خاصی را خواهد داشت. بر اساس این روش تعیین، در هر سال روز جهانی ستاره شناسی، روزی متفاوت خواهد بود.

دبیر انجمن نجوم آماتوری ایران تصریح کرد: با مکاتباتی که در سال های پایانی دهه ۷۰ خورشیدی با لیگ جهانی برگزارکننده توسط این انجمن به انجام رسید، با دریافت پوستر، بروشورها و کتاب ویژه این مناسبت، برنامه ای برای اولین بار در سال ۱۳۸۰ همزمان با جامعه جهانی در فرهنگسرای بهمن برگزار شد.

وی اضافه کرد: در سال های بعد با ایده های نو، برنامه های متنوعی در فضاها و مکان های مختلف در کشور از جمله در جمع نابینایان، ناشنوایان، معلولان، سالمندان و دیگر اقشار جامعه در بوستان ها و فرهنگسراها توسط انجمن نجوم آماتوری ایران به اجرا در آمد.

عتیقی خاطر نشان کرد: امسال از روز دوشنبه، ۶ تا یکشنبه ۱۲ ماه مه ۲۰۱۹ برابر با ۱۶ تا ۲۲ اردیبهشت جاری هفته جهانی "ستاره شناسی" است و روز شنبه ۱۱ ماه مه برابر ۲۱ اردیبهشت "روز جهانی ستاره شناسی" نامگذاری شده است و علاقه مندان به نجوم در کشور همزمان با فعالان نجوم آماتور سراسر جهان نسبت به ترویج این دانش آسمانی اقدام می کنند.

وی، همچنین آمادگی انجمن نجوم آماتوری ایران را در زمینه اجرای برنامه ها در تهران اعلام کرد.